

Sygn. akt VIII Pz 143/18

POSTANOWIENIE

Dnia 28 grudnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Grzegorz Tyrka

Sędziowie: SSO Teresa Kalinka

SSR(del.) Anna Capik-Pater

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2018 r. w Gliwicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy W. B., H. G., L. H., D. L., W. M.

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B.

o świadczenie rekompensacyjne

na skutek zażalenia pozwanej

na pkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 14 września 2018 r. sygn. akt IV P 269/18

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

(-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSR(del.) Anna Capik-Pater

Sędzia Przewodniczący Sędzia

UZASADNIENIE

Powódki domagały się zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz po 10 000 zł tytułem rekompensaty w związku z utratą prawa do deputatu węglowego w rozumieniu ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017r., poz. 1971).

Pozwana wniosła o oddalenie powództw i zasądzenie od każdej powódki na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powódki cofnęły pozwy ze zrzeczeniem się roszczenia.

Postanowieniem z dnia 14 września 2018 roku Sąd Rejonowy w pkt 1 umorzył postępowanie w sprawie, w pkt 2 odstąpił od obciążania powódek kosztami procesu.

W pisemnym uzasadnieniu Sąd Rejonowy ustalił sytuację materialną i rodzinną powódek.

W. B. pobiera rentę po zmarłym mężu w kwocie 1 901 zł. Mieszka sama. Na utrzymanie mieszkania płaci 400 zł, choruje na choroby przewlekłe m.in. niewydolność serca, dna moczanowa. Znaczną część renty (300 zł) przeznacza na leki. Pozostałe wydatki na żywności to około 500 zł. Nie może poczynić żadnych oszczędności.

H. G. pobiera rentę w wysokości 2.400 zł. Prowadzi samodzielnie gospodarstwo domowe. Ponosi koszty leczenia. 500 zł przeznacza na opłaty mieszkaniowe, wydaje miesięcznie około 300 zł na leki. Nie może poczynić oszczędności, wszystko wydaje na bieżące potrzeby w tym żywność. Dodatkowo wskazuje, że ma nie sprawną rękę i za pracę polegającą na sprzątaniu musi płacić.

D. L. pobiera rentę w wysokości 3100 zł, w tym jest świadczenie opiekuńcze około 215 zł. Mieszka sama, 400 zł płaci czynszu, za media płaci 300 zł. Choruje na astmę, nadciśnienie. Miesięcznie wydaje na leczenie około 400 zł. Wszystkie środki przeznacza na bieżące wydatki. Należy do klubu emerytów, wykupuje z ewentualnych oszczędności wycieczki.

L. H. pobiera rentę w wysokości 1 920 zł. Płaci czynszu 400 zł, dodatkowo za media płaci 200 zł, około 50 zł wydaje na leki. Na żywności i środki czystości wydaje miesięcznie 650 zł. Na koniec miesiąca zostaje jej 100-150 zł.

Sąd Rejonowy podał, że umorzył postępowanie na mocy art. 355 k.p.c.; natomiast na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpił od obciążania powódek kosztami postępowania, z uwagi na ich trudną sytuację materialną i na szczególne okoliczności niniejszej sprawy. W ocenie Sądu Rejonowego okolicznościami tymi był fakt, iż dochodzone roszczenie o zapłatę utraty rekompensaty za utracony deputat węglowy jest roszczeniem, które zagwarantował ustawodawca tylko niektórym kategoriom osób, czemu dał wyraz w uzasadnieniu do ustawy z dnia 12 października 2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 poz. 1971). Również krótki zawity termin do złożenia odwołania od decyzji strony pozwanej mógł powodować pewnego rodzaju „pochopność” decyzji powódek, dodatkowo umotywowanej poczuciem krzywdy i niesprawiedliwego pominięcia. Nadto przekazano im informację, że postępowanie „jest wolne od kosztów”.

Ostatecznie zasady współzycia społecznego w ocenie Sądu Rejonowego nie pozwoliły nałożyć na przegrywającego obowiązku zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Hipoteza art. 102 k.p.c., odwołująca się do występowania „wypadków szczególnie uzasadnionych”, pozostawia sądowi rozpoznającemu sprawę pewną swobodę oceny, czy fakty związane z przebiegiem procesu, jaki dotyczące sytuacji życiowej strony, stanowią podstawę do odstąpienia od obciążania jej kosztami procesu. Przepis art. 102 k.p.c. stanowi, bowiem suwerenne uprawnienie jurysdykcyjne sądu orzekającego i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek. W ocenie Sądu Rejonowego zarówno charakter roszczenia, z jakim wystąpiły powódki, ich subiektywne przekonanie o zasadności zgłoszonych roszczeń oraz trudna sytuacja materialna, pozwalały zastosować w rozpoznawanej sprawie omawianą normę. Trudno uznać, że powódki przy stosunkowo niskich dochodach są w stanie ponieść stosunkowo duże koszty zastępstwa procesowego pozwanej. Dodatkowo obciążanie tymi kosztami, przy niskim skomplikowaniu sprawy pod względem prawnym i braku konieczności poczynienia ustaleń faktycznych, byłoby niesprawiedliwe.

Pozwana wniosła zażalenie, w którym zaskarżyła postanowienie zawarte 2 pkt postanowienia.

Pozwana zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, a to:

- art. 98 k.p.c. oraz art. 102 k.p.c. poprzez odstąpienie od obciążenia powoda kosztami postępowania, mimo przegrania przez powoda sprawy, a także pomimo niewystąpienia przesłanki szczególnie uzasadnionego przypadku pozwalająca na nieobciążanie strony przegrywającej kosztami procesu,

- § 2 pkt 4 w związku z § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1804) poprzez jego niezastosowanie.

Pozwana domagała się zmiany postanowienia w zaskarżonym zakresie poprzez zasądzenie od każdej z powódek na swoją rzecz kwoty 1 350 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania oraz zasądzenia od każdej z powódek na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenia pozwanej nie zasługują na uwzględnienie.

Powódki w niniejszej sprawie domagały się zasądzenia kwoty 10 000 zł z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla na podstawie ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla. Zaskarżoną decyzją pozwana odmówiła powódkom prawa do spornego świadczenia, wskazując w uzasadnieniu, że jest on osobą nieuprawnioną. Bezsporne między stronami jest okoliczność, że powódki nie spełniają przesłanki z w/w ustawy. Powódki cofnęły pozwy ze zrzeczeniem się roszczeń.

Należy podnieść za Sądem Najwyższym, iż wyjątek od zasady ponoszenia kosztów za wynik sprawy przewiduje art. 102 k.p.c., który pozwala w szczególnie uzasadnionych wypadkach na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów lub nieobciążenie jej w ogóle kosztami; nadto przepis art. 102 k.p.c. nie może być rozszerzająco wykładany i wyklucza uogólnienie, a może być stosowany w zależności od konkretnego przypadku (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1981r., sygn. akt IV PZ 11/81, LEX nr 8307).

W niniejsze sprawie, w ocenie Sądu Okręgowego, zachodzi okoliczność odstąpienia od poniesienia przez powódki kosztów zastępstwa procesowego na rzecz strony pozwanej. Powódki, które nie były reprezentowane przez profesjonalnego pełnomocnika, po otrzymaniu odpisu odpowiedzi na pozew złożyły oświadczenie o cofnięciu pozwu. Wniosły też o nieobciążanie ich kosztami procesowymi wskazując, że w całości przeznaczają renty na bieżące utrzymanie, w koszty leczenia i pomocy. Strona pozwana, w związku z tym, że jej pełnomocnik nie stawił się na rozprawie, nie ustosunkowała się w żaden sposób do złożonego przez powódki wniosku w zakresie nieobciążania ich kosztami. W tej sytuacji Sąd Rejonowy prawidłowo w oparciu o art. 102 k.p.c., odstąpił od obciążania powódek kosztami zastępstwa procesowego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił zażalenie jako nieuzasadnione.

(-) SSO Teresa Kalinka (-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSR(del.) Anna Capik-Pater

Sędzia Przewodniczący Sędzia